

СХВАЛЕНО

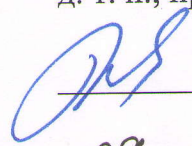
Вченою Радою
ЧДУ імені Петра Могили

Протокол № 9

від «08» червня 2016 р.

ЗАТВЕРДЖЕНО

Ректор ЧДУ імені Петра Могили
д. т. н., професор

 Л.П. Клименко

«09» червня 2016 р.

ПОЛОЖЕННЯ

**ПРО ПОРЯДОК ТА УМОВИ ОБРАННЯ СТУДЕНТАМИ
ДИСЦИПЛІН ЗА ВИБОРОМ**

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про вільний вибір студентами вибіркових дисциплін (далі – Положення) містить основні вимоги щодо здійснення студентом права вибору відповідно до Розділу X статті 62 Закону України «Про вищу освіту» № 1556-VII від 01.07.2014 року.

1.2. Освітня програма з будь-якої спеціальності містить нормативну частину, що визначається стандартом вищої освіти, та варіативну, що визначається випусковою кафедрою. Обсяг дисциплін вільного вибору студентів складає не менш як 25 відсотків загальної кількості кредитів ЄКТС, передбачених для освітньої програми даного рівня вищої освіти.

1.3. Навчальні дисципліни за вибором студента – це дисципліни, які вводяться вищим навчальним закладом для більш повного задоволення освітніх і кваліфікаційних запитів особи для потреб суспільства, ефективнішого використання можливостей закладу освіти, врахування регіональних потреб тощо.

Вибіркові дисципліни професійної та практичної підготовки надають можливість здійснення поглибленої підготовки за спеціальностями та спеціалізаціями, що визначають характер майбутньої діяльності; сприяють академічній мобільності студента та його особистим інтересам, дозволяють здійснювати впровадження спеціалізацій в межах базової спеціальності з метою формування компетенцій здобувача відповідно до вимог ринку праці.

1.4. При виборі дисциплін студент повинен забезпечити виконання встановленого річного (семестрового) обсягу навчальних кредитів - 60 кредитів на навчальний рік. Проте, за бажанням, студент, який успішно засвоює обов'язкову навчальну програму, може збільшити встановлене навчальне навантаження за рахунок вибору додаткових дисциплін 25% - 15 кредитів на рік (але не понад встановлену на рік максимальну кількість) або дисциплін із збільшеним обсягом кредитів

1.5. Вибір дисциплін варіативної частини освітньої програми студент здійснює при формуванні індивідуального навчального плану. Згідно з вимогами Європейської кредитно-трансферної системи організації навчального процесу індивідуальний навчальний план студента (ІНПС) є основним робочим документом студента.

Індивідуальний навчальний план студента розробляється на навчальний рік на підставі робочого навчального плану і включає всі нормативні навчальні дисципліни та вибіркові навчальні дисципліни, обрані студентом, з обов'язковим дотриманням нормативно встановлених термінів підготовки фахівця певного рівня вищої освіти, з урахуванням структурно-логічної послідовності вивчення навчальних дисциплін, що визначають зміст освіти за певною спеціальністю, та системи оцінювання (підсумковий контроль знань, державна атестація випускника).

1.6. Вибіркові навчальні дисципліни поділяються на:

- ✓ дисципліни за вибором ВНЗ;

✓ дисципліни за вибором студента: професійно-орієнтовані (альтернативні або за блоками спеціалізації), вільного вибору студента.

Дисципліни за вибором ВНЗ за певною спеціальністю є для студента обов'язковими.

Професійно-орієнтовані вибіркові дисципліни представлені в навчальному плані відповідної спеціальності парами альтернативних дисциплін, що вивчаються в конкретному семестрі і є однаковими за обсягом кредитів та формою контролю. Студент даної спеціальності в обов'язковому порядку обирає одну із запропонованих дисциплін.

Якщо навчальний план передбачає блоки професійно-орієнтованих дисциплін, що відповідають певним спеціалізаціям даної спеціальності, студент повинен визначитись із спеціалізацією до початку викладання дисциплін даного блоку. При цьому дисципліни певної спеціалізації, обраної студентом, є для нього обов'язковими у повному обсязі, тобто він не може замінити їх будь-якими дисциплінами вільного вибору.

Дисципліни вільного вибору студента представлені в навчальному плані відповідної спеціальності переліком дисциплін, що включає в себе як дисципліни відповідної випускової кафедри, так і дисципліни інших кафедр, що є однаковими за обсягом кредитів та формою контролю. Кількість та обсяг дисциплін вільного вибору студента для конкретного семестру вказана в навчальному плані. Студент має право обрати дисципліни із запропонованого переліку, або будь-які інші дисципліни із навчального плану іншої спеціальності, які відповідають необхідному обсягу кредитів та викладаються у відповідному – осінньому або весняному – семестрі. Якщо студент обирає дисципліну з іншого навчального плану, він зобов'язаний виконувати всі види робіт, передбачені робочою програмою дисципліни, та скласти відповідний підсумковий контроль, в тому числі екзамен, не зважаючи на кількість екзаменів, які передбачені навчальним планом його спеціальності в даному

семестрі. Студент не може обирати дисципліни з інших навчальних планів, якщо наслідком його вибору передбачувано є формування академічної заборгованості через відсутність необхідного рівня вхідних знань та вмінь.

2. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИБІРКОВИХ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

2.1. Викладання вибіркового дисциплін можуть здійснювати всі кафедри університету за умови наявності відповідного кадрового, навчально-методичного та інформаційного забезпечення, що є свідченням спроможності кафедри оперативного задовольнити потреби здобувачів вищої освіти для створення індивідуальної освітньої траєкторії навчання за обраними спеціальностями.

2.2. Перелік вибіркового дисциплін періодично переглядається та оновлюється відповідно до сучасних вимог. Пропозиції щодо змін до варіативної частини навчального плану на наступний навчальний рік формуються завідувачем відповідної кафедри у поданні на ім'я ректора університету.

Для розробки та оновлення переліку вибіркового дисциплін (за потребою) наказом ректора університету до 01 жовтня поточного навчального року на кафедрах під керівництвом завідувачів кафедр створюються робочі групи.

2.3. Робочі групи аналізують забезпечення кафедр щодо можливості організації якісного освітнього процесу. Основними критеріями є: кадрове забезпечення (науковий ступінь, вчене звання НПП, підвищення кваліфікації, досвід викладання дисципліни, особистий рейтинг викладача); навчально-методичне забезпечення (навчально-методичний комплекс, підручники, навчальні посібники, методичні рекомендації); матеріально-технічне забезпечення.

2.4. На підставі аналізу зазначеної вище інформації робочі групи до 15 листопада формують перелік вибіркового дисциплін на наступний навчальний

рік та подають їх для розгляду на засіданні методичної ради університету. Після схвалення методичною радою перелік вибірових дисциплін подається на затвердження Вченою радою університету. Зміни до навчальних планів, затверджені у встановленому порядку, є обов'язковими для виконання науково-педагогічними працівниками університету.

2.5. Затверджені переліки вибірових дисциплін розміщуються для ознайомлення студентів на офіційному сайті університету (розділ «Студентам», «Дисципліни за вибором студентів») на сторінках відповідних кафедр із зазначенням короткого опису змісту дисципліни, обсягу в кредитах ЄКТС та семестру викладання.

3. ПОРЯДОК ФОРМУВАННЯ ВИБІРКОВОЇ СКЛАДОВОЇ ІНДИВІДУАЛЬНОГО НАВЧАЛЬНОГО ПЛАНУ СТУДЕНТА

3.1. Для формування контингенту студентів для вивчення вибірових дисциплін на наступний навчальний рік (навчальний семестр) кафедри ознайомлюють студентів з переліком вибірових дисциплін, викладання яких вони забезпечують, та їхніми анотаціями, сприяють студентам в одержанні в повному обсязі інформації про вибірову дисципліну. Для отримання більш детальної інформації студенти мають право ознайомитись з навчальними та робочими навчальними програмами дисциплін, а також навчальними планами підготовки фахівців з інших спеціальностей.

3.2. Кафедри здійснюють попередній запис студентів на вивчення дисциплін вільного вибору та професійно-орієнтованих вибірових дисциплін у терміни:

до 15 березня поточного навчального року – для здобувачів ступеня бакалавра (на наступний навчальний рік);

до 10 вересня поточного навчального року – для здобувачів освітньо-кваліфікаційного рівня (ОКР) спеціаліста (на поточний навчальний рік);

до 15 жовтня поточного навчального року – для студентів I курсу (на II триместр поточного навчального року);

3.3. Мінімальна чисельність студентів у групі з вивчення вибіркового дисциплін повинна складати не менше 25 осіб – у підгрупі 12-14 осіб, для гуманітарних дисциплін – 10 осіб – для дисциплін професійного спрямування.

Якщо на вибірккову дисципліну не записалася мінімально необхідна кількість студентів, кафедра доводить до відома студента про перелік дисциплін, які вважаються не обраними, і студент може обрати ту дисципліну, де є або може з'явитися достатня кількість студентів, або дисципліну вільного вибору іншої кафедри.

3.4. Після погодження дисциплін з кафедрами студенти подають декану заяви про обрані ними дисципліни (див. додаток 1) з проханням включити їх до свого індивідуального плану в терміни:

- ✓ до 01 квітня поточного року - здобувачі ступеня бакалавра;
- ✓ до 30 жовтня поточного року – студенти I курсу.

3.5. На підставі заяв студентів деканат формує накази про створення груп для вивчення вибіркового дисциплін на наступний навчальний рік – для здобувачів ступеня бакалавра, на поточний навчальний рік – для здобувачів ОКР магістра та студентів I курсу. Наказ формується за курсами, а вибірккові дисципліни згрупповуються за кафедрами, що їх викладають. У разі вибору дисципліни всіма студентами однієї групи в наказі наводиться шифр групи без списку студентів. У разі формування змішаних або неповних груп в наказі наводяться списки студентів із зазначенням групи, у якій вони навчаються.

3.6. Заяви студентів щодо вибіркового дисциплін, включених після погодження у встановленому порядку до індивідуальних планів, зберігаються на факультеті впродовж всього терміну навчання.

3.7. Якщо студент із поважної причини не зміг записатися вчасно, він, надавши відповідні документи, звертається до декана із заявою для запису на

вивчення обраних ним дисциплін. Студент, який знехтував своїм правом вибору, буде записаний на вивчення тих дисциплін, які вважаються базовими для його спеціальності, або з міркувань оптимізації навчальних груп і потоків.

3.8. Наказ, підписаний ректором, є підставою для заповнення студентами ІНПС. План є основним документом обліку роботи студента й вирішення спірних питань. Усі дисципліни, внесені студентом у ІНПС, є обов'язковими для вивчення. Студент в односторонньому порядку не може відмовитись від вивчення запланованої дисципліни. Самочинна відмова від запланованої дисципліни тягне за собою академічну заборгованість з позбавленням стипендії. Внесення у ІНПС додаткових дисциплін без згоди декана не має юридичної сили. Вивчені таким чином курси не зараховуються.

3.9. Протягом двох тижнів після підписання наказу про вивчення вибіркового дисциплін студенти зобов'язані заповнити індивідуальні плани і надати копію на факультет для контролю.

3.10. Для студентів 1-го року навчання бакалаврських програм індивідуальні плани на перший семестр готуються спеціалістами факультету. У цей план, крім нормативних дисциплін, вносяться вибіркові дисципліни за вибором ВНЗ. План надається студентам на початку навчального року.

3.11. З об'єктивних причин студент може внести зміни до заявленої ним варіативної складової ІНПС на наступний навчальний рік, подавши до факультету відповідну заяву на ім'я декана факультету.

Заява може подаватись до початку навчального року за умови, що студент не розпочав опанування вибіркової навчальної дисципліни. Якщо вивчення навчальної дисципліни розраховано на декілька семестрів, то змінювати ІНПС в частині, що стосується вибіркової дисципліни, вивчення якої розпочато, неможливо.

Зміни, внесені до ІНПС, затверджуються деканом факультету та погоджуються керівником навчального відділу.

3.12. Щорічно, в перший тиждень після завершення навчального року, студенти подають на факультет ІНПС для перевірки фактичного виконання плану і прийняття рішення щодо подальшого навчання студентів.

3.13. Копія наказу про вивчення вибірових дисциплін надається до навчального відділу для складання та затвердження робочих навчальних планів, врахування в розрахунку навчального навантаження відповідних кафедр на навчальний рік та в розкладі занять.

3.14. Розклад занять формується навчальним відділом з урахуванням необхідності забезпечення права студентів на вивчення дисциплін вільного вибору в час, що не співпадає з розкладом занять студента за спеціальністю. У разі неможливості для студента відвідувати заняття за розкладом іншої спеціальності, за погодженням з деканом складається індивідуальний графік вивчення дисципліни.

ЗРАЗОК

заяви студента на включення до індивідуального плану дисциплін
вільного вибору

Декану факультету

політичних наук

студента _____ курсу, групи _____

(прізвище, ініціали)

ЗАЯВА

Прошу включити в мій індивідуальний навчальний план на 20___/20___
навчальний рік такі дисципліни вільного вибору:

_____ (дата) _____ (підпис)

Узгоджено:

Завідувач кафедри _____

(шифр кафедри) (підпис)